Yhteiskuntapolitiikka 19.10.2026.

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen kuulemispyyntönne 13.10.2026

HE 239/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle eräitä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK jakaa tilannekuvan siitä, että työvoimapalvelujärjestelmän sujuva toiminta edellyttää yhteistä ymmärrystä toimivallasta, vastuista ja operatiivisista rooleista. Näin ollen hallinnon kehittämistyötä tarvitaan. Kuitenkin samalla tulee huolehtia, että työvoimapalveluiden hajautetussa järjestelmässä säilyy tarvittava tuki työllisyysalueille, jotta asiakkaiden sujuva palvelu ja yhdenvertainen kohtelu valtakunnallisesti voidaan turvata.

SAK kannattaa kansallisten julkisten työvoimapalveluiden tietojärjestelmien ja tiedolla johtamisen tehtävän säilyttämistä keskitettynä esimerkiksi asiakkaiden valtakunnallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Samoin työttömyysturvan vaativan tulkinnan tulee pysyä keskitettynä.

SAK pitää tärkeänä, että KEHA-keskuksella säilyy myös tehtävänä koota valtakunnallisesti tietoja kansainvälisen rekrytoinnin päätöksenteon tueksi. Tiedolle on tarvetta esimerkiksi alueellisten työlupalinjauspäätösten tueksi. Valitettavasti tietoja ei hyödynnetä alueilla, ja tämän johdosta päätökset eivät välttämättä noudata alueen työvoimatarvetta. Tiedon jalostaminen ja jakaminen alueellisille toimijoille vaatii tulevaisuudessa kokonaisvaltaista tarkastelua ja tässä yhteydessä pitää käydä läpi myös KEHA:n rooli tiedon kokoajana ja levittäjänä.

Työvoimaviranomaisille suunnattu oikeudellinen tuki esitetään lakkautettavaksi, pois lukien kotoutumislain toimeenpanoon liittyvä oikeudellinen neuvonta. Oikeudellisesta tuesta huolimatta jo nyt kunnat työvoimaviranomaisina vastaavat aina itse lain tulkinnasta. Myös työvoimaviranomaisille suunnatun osaamisen kehittämisen tehtävä sekä työllisyyspalveluihin kytkeytyvät valtakunnalliset asiakas- ja neuvontapalvelut ehdotetaan lakkautettaviksi.

SAK ilmaisee huolensa siitä, että esityksen mukaan näillä muutoksilla voi olla vaikutuksia työnhakijoiden valtakunnalliseen yhdenvertaiseen kohteluun. Hallituksen esityksen mukaan KEHA:n oikeudellisen tuen lakkauttaminen aiheuttaisi riskin alueellisen variaation lisääntymisestä työvoimapalveluiden järjestämisessä, kun valtakunnalliset oikeudelliset konsultaatiot ja ohjeistukset poistuisivat työvoimaviranomaisten työn tukimuotona.

Vaikka KEHA-keskus vastaisi yhä työttömyysturvan vaativista lausunnoista, SAK painottaa, että on välttämätöntä turvata alueilla vahva osaaminen

Yhteiskuntapolitiikka

työllisyysalueille kuuluvista työttömyysturvatehtävistä. Esimerkiksi voidaan nostaa omassa työssä työllistymisen tilanteet esimerkiksi taide- ja kulttuurialalla: työllisyysalueiden tulee aina vähintään tunnistaa, milloin asiasta tulee tehdä KEHA:n asiantuntijalausunto.

Esityksen mukaan myös osaamisen tuen lakkauttamisella voidaan arvioida olevan riski työnhakijoiden alueellisen yhdenvertaisuuden heikkenemisestä, mikäli alueelliset erot työntekijöiden perehdyttämisessä ja muussa osaamisen kehittämisessä muodostuisivat siinä määrin suureksi, että eroilla olisi vaikutusta työntekijöiden osaamistasoon ja siten työnhakijoiden saamien palveluiden järjestämiseen. Samoin esityksen mukaan KEHA-keskuksen työnhakijoille suunnattujen asiakas- ja neuvontapalvelujen lakkauttaminen lisäisi riskiä työnhakijoiden alueellisen yhdenvertaisuuden heikkenemisestä. SAK huomauttaa, että esimerkiksi suuret ja pienet työllisyysalueet saattavat olla erilaisessa asemassa tarpeessa käyttää lakkautettavia palveluita ja tämä heijastuu myös henkilöasiakkaisiin. SAK pitääkin välttämättömänä, että valtakunnallinen yhdenvertaisuus varmistetaan.

SAK huomauttaa, että lakkautettavien tehtävien kohdalla työvoimaviranomaisille suuntautuu enemmän vastuuta niiden hoidosta. Esimerkiksi valtakunnallisen neuvonnan suhteen on havaittu päällekkäisyyttä, mutta neuvonnan lakatessa tulee huolehtia, että työnhakija-asiakkaat saavat tarvitsemansa tiedon työvoimaviranomaisilta. Näihin tehtäviin ei kuitenkaan esitetä lisäresursointia kunnille.

Lopuksi SAK kiinnittää huomiota, että esityksen mukaan työvoimapalveluiden valvonnan tarve on kasvanut muun muassa viimeaikaisten työvoimapalveluiden järjestämiseen kohdistuneiden ja vireillä olevien lakiuudistusten myötä. Esitetyillä KEHA-keskuksen tehtävien muutoksilla saattaisi olla lisäävä vaikutus Lupa- ja valvontaviraston kanteluiden määrään, mikäli alueelliset erot laintulkinnoissa lisääntyisivät nykyisestä KEHA-keskuksesta oikeudellisen tuen tehtävän lakkauttamisen seurauksena. Tällöin valvonnan riittävät resurssit tulee turvata.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot: Alli Tiensuu
asiantuntija, työllisyys
alli.tiensuu@sak.fi